

ตามหมายเลขที่ 1 นั้นมีถนนสายหลักตั้งอยู่ใกล้เคียงหลายสายทำให้ไม่แสดงสภาพ (linear) อย่างชัดเจนเมื่อเทียบกับบริเวณ ถนนสุขสวัสดิ์และถนนประชาอุทิศ

5.2 ความแตกต่างของสภาพโครงสร้างของเมืองระหว่างพื้นที่บริเวณรอยต่อใน เขตกรุงเทพมหานครและเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ที่มุ่งเน้นหาความแตกต่างระหว่างโครงสร้างของเมือง เนื่องจากสภาพรอยต่อของพื้นที่ศึกษาตั้งอยู่ระหว่างพื้นที่ที่มีรูปแบบการปกครองที่ต่างกัน รับหน่วยงาน ผังเมืองรวมที่บังคับใช้ต่าง ๆ กันและอื่น ๆ โดยในส่วนนี้จะเป็นการนำเสนอผลการวิจัยเพื่อสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในข้อที่ 2 ดังกล่าว และในส่วนของการหาความแตกต่างของโครงสร้างเมืองในครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ตามรูปแบบหัวเดียวกันกับลักษณะโครงสร้างเมืองที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

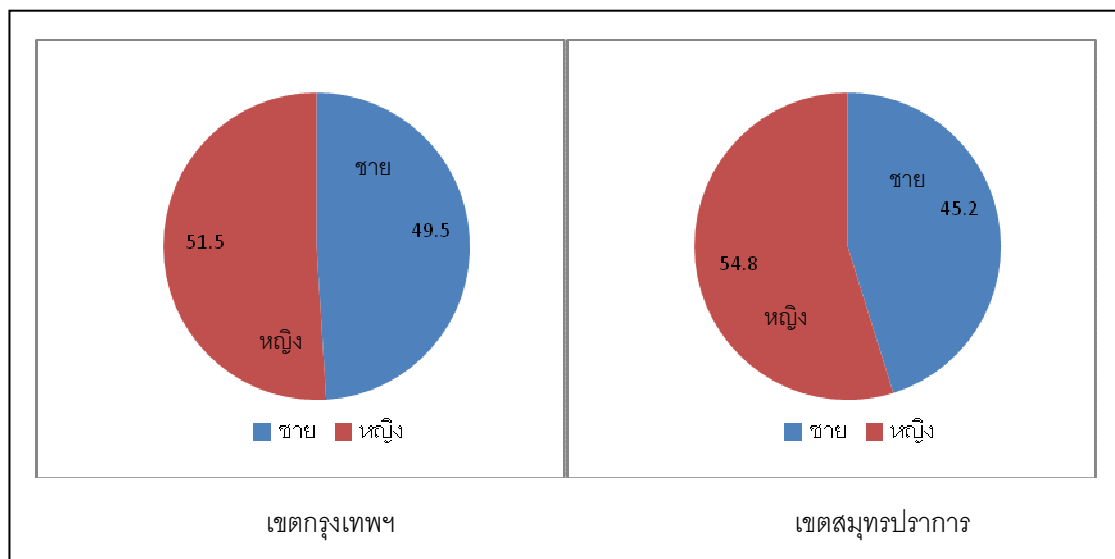
5.2.1 สภาพความแตกต่างโครงสร้างของเมืองด้านสังคม

ผลการวิจัยด้านสภาพความแตกต่างโครงสร้างของเมืองทางด้านสังคมจะเป็นการบ่งบอกถึง ความแตกต่างของกลุ่มประชากรที่อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาระหว่างเขตกรุงเทพ ฯ และเขตสมุทรปราการ ในด้านเพศ สถานะภาพ ด้านอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา โครงสร้างและความหนาแน่น ภูมิฐานะ รวมถึงสถานที่ที่เป็นตัวแทนแสดงถึงของการชี้นำทางสังคมโดยมีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1) เพศของประชากร

จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่า เพศของประชากรในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพ ฯ เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายโดยมีเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 51.5 และเพศชายร้อยละ 49.5 และเพศของประชากรในพื้นที่ศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเช่นเดียวกันโดยมีเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 54.8 เพศชายร้อยละ 45.2 โดยสามารถแสดงรายละเอียดภาพเปรียบเทียบได้ดัง (ภาพที่ 5.15)

ภาพที่ 5.15
สัดส่วนเพศของประชากรเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา
ในเขตกรุงเทพฯ ฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ที่มา: จากการทำแบบสอบถาม เดือนมีนาคม พ.ศ. 2552

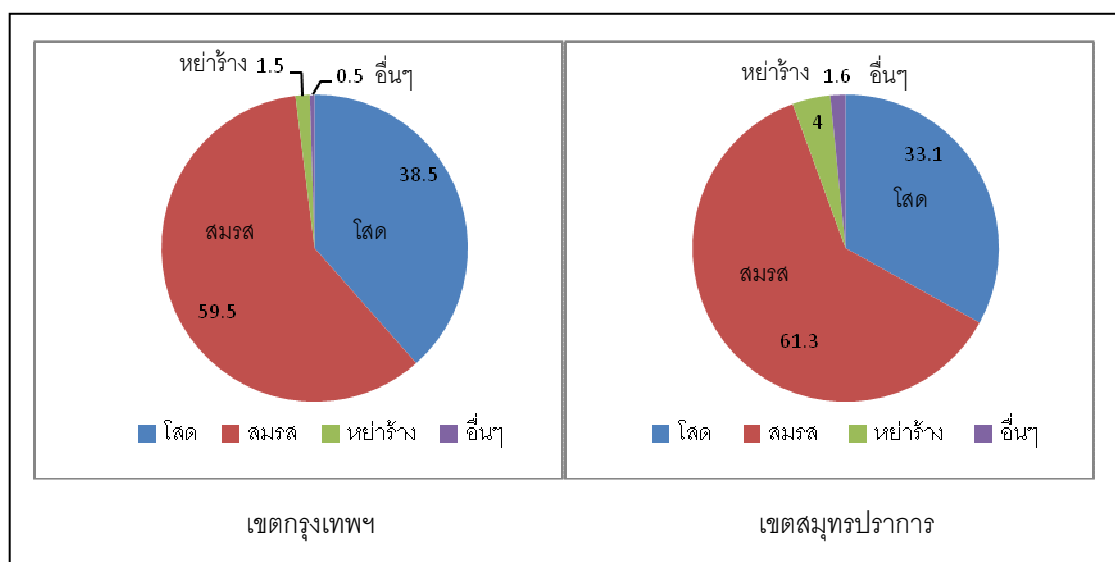
จากภาพที่ 5.15 ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนของเพศในพื้นที่ทั้งสองไม่แตกต่างกันมากนัก โดยในพื้นที่ทั้งสองเขตมีสัดส่วนของเพศเป็นหญิงมากกว่าชายเช่นเดียว แต่ต่างกันตรงสัดส่วนระหว่างเพศที่ในเขตจังหวัดสมุทรปราการมีสัดส่วนระหว่างเพศที่ชายและหญิงที่แตกต่างกันมากกว่าในเขตกรุงเทพมหานครแต่ก็ไม่แตกต่างกันมากนัก และเมื่อนำข้อมูลจำนวนประชากรแยกตามเพศของกรมการปกครองปี 2551 (ภาคผนวก ค) มาคำนวณหาสัดส่วนของเพศในพื้นที่ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันคือประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าชาย โดยเพศของประชากรในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพฯ ฯ จากการคำนวณโดยมีเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 53.5 และเพศชายร้อยละ 48.4 และเพศของประชากรในพื้นที่ศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเช่นเดียวกันโดยมีเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 51.6 เพศชายร้อยละ 48.3 จึงพอสรุปได้ว่าสัดส่วนเพศของทั้งสองเขตพื้นที่มีสภาพใกล้เคียงกัน

2) สถานะภาพของประชากร

จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่า สถานะภาพของประชากรในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพฯ ฯ ส่วนใหญ่มีสถานะภาพสมรสคิดเป็นร้อยละ 59.5 รองลงมาสถานะภาพโสด

ร้อยละ 38.5 ส่วนที่เหลือมีสถานะภาพหย่าร้างและอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 2 และสำหรับสถานะภาพของประชากรในพื้นที่ศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการส่วนใหญ่มีสถานะภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 61.3 รองลงมาสถานะภาพโสดร้อยละ 33.1 ส่วนที่เหลือมีสถานะภาพหย่าร้างและอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 5.6 โดยสามารถแสดงรายละเอียดภาพเปรียบเทียบได้ดัง (ภาพที่ 5.16)

ภาพที่ 5.16
สถานะภาพของประชากรเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา
ในเขตกรุงเทพ ฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

หมายเหตุ: จากการทำแบบสอบถาม เดือนมีนาคม พ.ศ. 2552

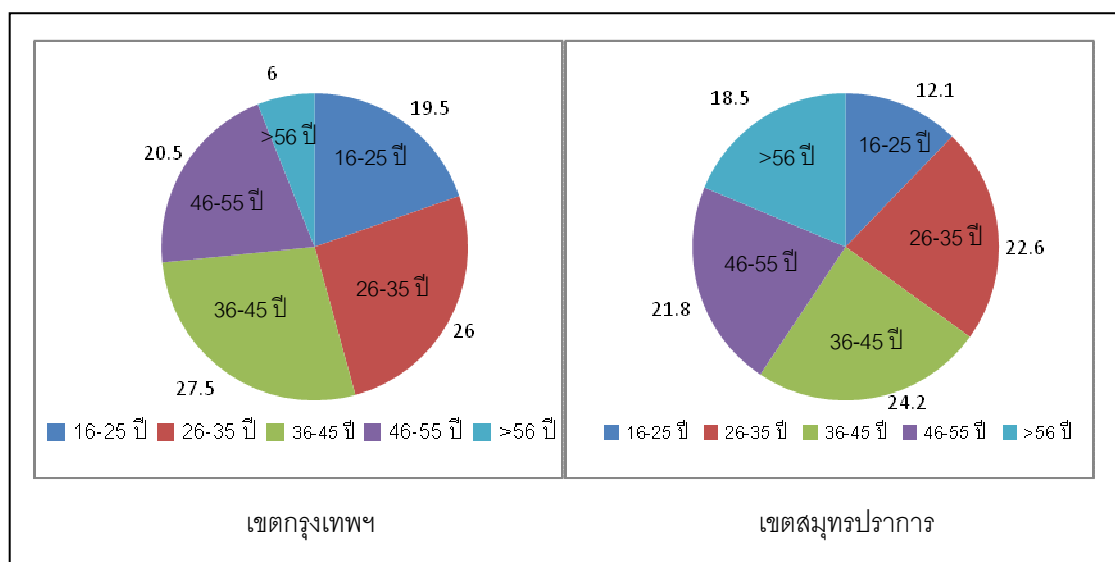
จากภาพที่ 5.16 ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนของสถานะภาพของประชากรในพื้นที่ทั้งสองไม่แตกต่างกันมากนักโดยที่ทั้งสองพื้นที่ที่มีสัดส่วนสถานะภาพของประชากรสมรสมากที่สุดรองลงมาคือสถานะภาพโสด จึงพอสรุปได้ว่าสถานะภาพของประชากรทั้งสองเขตพื้นที่ มีสภาพใกล้เคียงกัน

3) อายุของประชากร

จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่า อายุของประชากรในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพ ฯ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมาอยู่ในช่วง 26-35 คิดเป็นร้อยละ 26.0 อันดับต่อมาคือ ช่วงอายุ 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.5 อันดับต่อมาคือ ช่วงอายุ 16-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.5 อันดับต่อมาคือ ช่วงอายุมากกว่า 56 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.0 สำหรับช่วงอายุที่

น้อยที่สุดคือ ช่วงอายุน้อยกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.5 และสำหรับช่วงอายุของประชากรในพื้นที่ศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการส่วนใหญ่อยูในช่วง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.2 รองลงมาอยู่ในช่วง 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.6 อันดับต่อมาคือ ช่วงอายุ 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.8 อันดับต่อมาคือ ช่วงอายุ 16-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.1 อันดับต่อมาคือ ช่วงอายุมากกว่า 56 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.5 สำหรับช่วงอายุที่น้อยที่สุดคือ ช่วงอายุน้อยกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.8 โดยสามารถแสดงรายละเอียดภาพเปรียบเทียบได้ดัง (ภาพที่ 5.17)

ภาพที่ 5.17
อายุของประชากรของประชากรเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา
ในเขตกรุงเทพ ฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

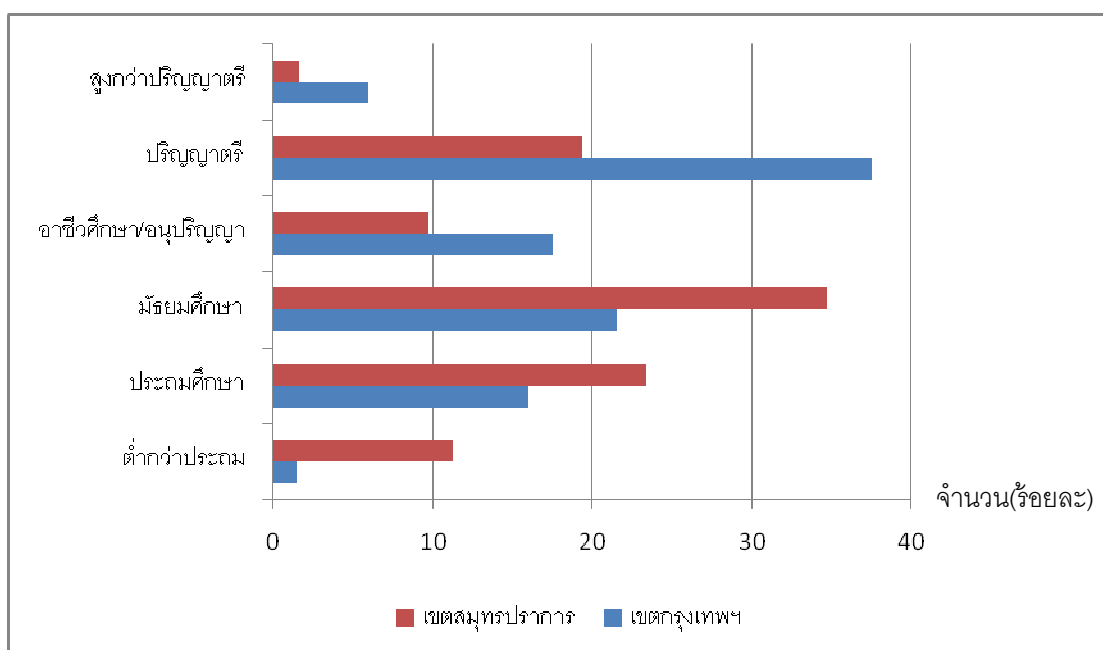
ที่มา: จากการทำแบบสอบถาม เดือนมีนาคม พ.ศ. 2552

จากภาพที่ 5.17 ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนของช่วงอายุของประชากรในพื้นที่ทั้งสองไม่แตกต่างกันมากนักโดยที่ทั้งสองพื้นที่มีสัดส่วนอายุของประชากรอยู่ในช่วง 36-45 ปี มากที่สุด รองลงมาคือช่วง 26-35 ปีเช่นเดียวกันรวมถึงสัดส่วนในช่วงอื่น ๆ ด้วยแต่ที่สังเกตได้ชัดคือในพื้นที่ศึกษาในเขตจังหวัดสมุทรปราการมีประชากรสูงอายุในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงกว่าในเขตกรุงเทพมหานคร พอสรุปได้ว่าสภาพอายุของประชากรทั้งสองเขตพื้นที่ มีสภาพใกล้เคียงกัน

4) ระดับการศึกษาของประชากร

จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่า ระดับการศึกษาของประชากรในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพฯ ๙ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 21.5 ลำดับต่อมาในระดับอาชีวศึกษา/อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 17.5 ลำดับต่อมาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 16 และลำดับที่น้อยที่สุดคือการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 1.5 นอกจากนี้ ระดับการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีสัดส่วนถึงร้อยละ 6.0 ในขณะที่ระดับการศึกษาของประชากรในพื้นที่ศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 34.7 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 23.4 ลำดับต่อมาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 19.4 และมีประชากรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาถึงร้อยละ 11.3 นอกจากนี้ประชากรที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีเพียงร้อยละ 1.6 เท่านั้นโดยสามารถแสดงรายละเอียดภาพเปรียบเทียบได้ดัง (ภาพที่ 5.18)

ภาพที่ 5.18
ระดับการศึกษาของประชากรเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา
ในเขตกรุงเทพฯ ๙ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

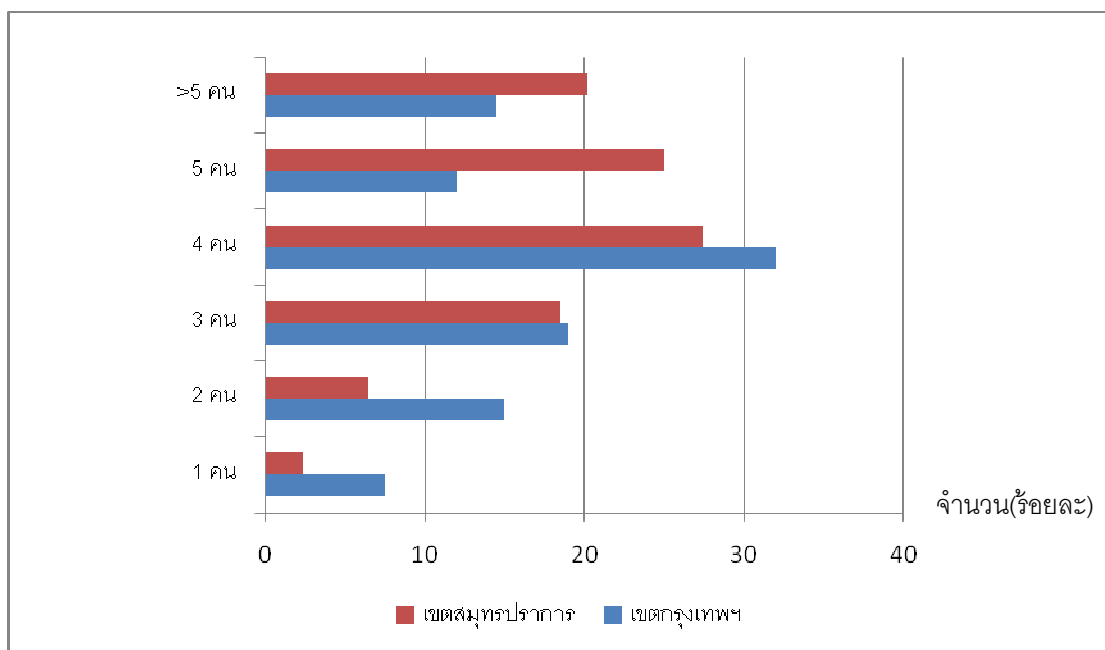
หมายเหตุ: จากการทำแบบสอบถาม เดือนมีนาคม พ.ศ. 2552

จากภาพที่ 5.18 ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนระดับการศึกษาของประชากรในพื้นที่ทั้งสองที่มีความแตกต่างเมื่อพิจารณาจากค่ากลางจากการวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรม SPSS ระหว่างพื้นที่ทั้งสองเขตมาเปรียบเทียบกันโดยพื้นที่ในเขตกรุงเทพฯ มีค่าเฉลี่ยคือ ค่า Mean ที่ 3.92 ค่า Median ที่ 4.00 และค่า Mode ที่ 5 และพื้นที่ในเขตสมุทรปราการมีค่า Mean ที่ 3.07 ค่า Median ที่ 3.00 และค่า Mode ที่ 3 ซึ่งหมายถึงค่ากลางของข้อมูลอยู่ในช่วงลำดับที่ต่าง ๆ โดยลำดับที่ 1 หมายถึง ต่ำกว่าประถมศึกษาและลำดับที่ 5 หมายถึง ปริญญาตรีเป็นต้น แสดงให้เห็นว่าประชากรในพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับที่สูงกว่าระดับการศึกษาของประชากรในพื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการ พอที่จะสรุปได้ว่าระดับการศึกษาของประชากรทั้งสองเขตพื้นที่ มีสภาพแตกต่างกัน

5) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของประชากรในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน คิดเป็นร้อยละ 32 อันดับรองลงมาคือมีสมาชิก 3 คนคิดเป็นร้อยละ 19 อันดับต่อมาคือมีจำนวนสมาชิก 2 คนคิดเป็นร้อยละ 15 อันดับต่อมาคือมีจำนวนสมาชิกมากกว่า 5 คนคิดเป็นร้อยละ 14.5 อันดับรองสุดท้ายคือจำนวนสมาชิก 5 คนคิดเป็นร้อยละ 12 และอันดับสุดท้ายคือมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 สำหรับจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของประชากรในพื้นที่ศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 อันดับรองลงมาคือมีสมาชิก 5 คนคิดเป็นร้อยละ 25 อันดับต่อมาคือมีจำนวนสมาชิกมากกว่า 5 คนคิดเป็นร้อยละ 20.2 อันดับต่อมาคือมีจำนวนสมาชิก 3 คนคิดเป็นร้อยละ 18.5 อันดับรองสุดท้ายคือจำนวนสมาชิก 2 คนคิดเป็นร้อยละ 6.5 และอันดับสุดท้ายคือมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1 คนคิดเป็นร้อยละ 2.4 สามารถแสดงรายละเอียดภาพเปรียบเทียบได้ดัง (ภาพที่ 5.19)

ภาพที่ 5.19
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของประชากรเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา
ในเขตกรุงเทพ ฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

หมายเหตุ: จากการทำแบบสอบถาม เดือนมีนาคม พ.ศ. 2552

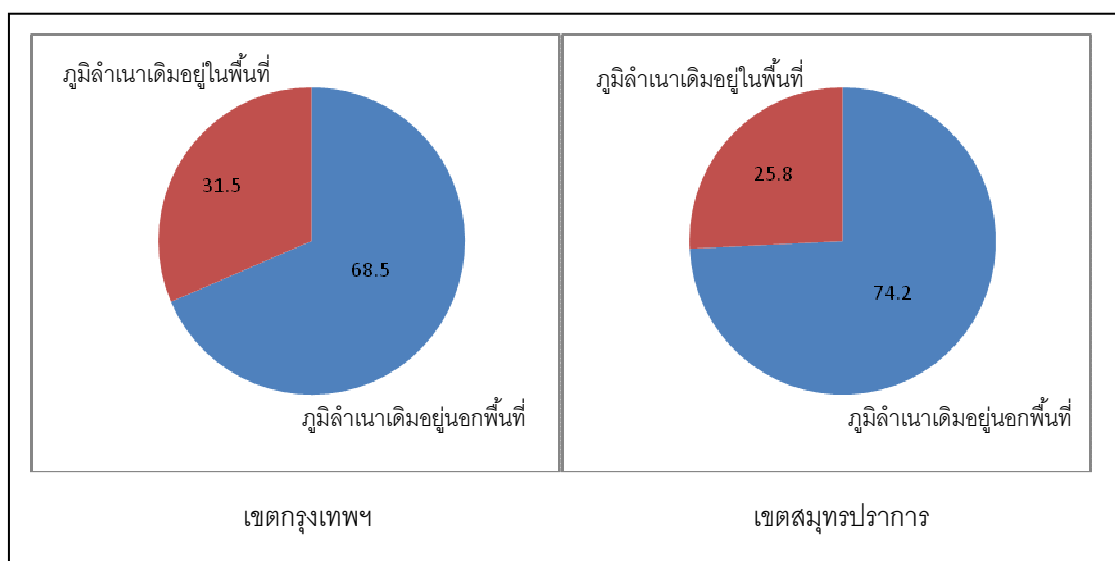
จากภาพที่ 5.19 ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของประชากรในพื้นที่ทั้งสองที่มีความแตกต่างกันเมื่อพิจารณาจากค่ากลางจากการวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรม SPSS ระหว่างพื้นที่ทั้งสองเขตมาเปรียบเทียบกันโดยพื้นที่ในเขตกรุงเทพฯ ฯ มีค่าเฉลี่ยคือ ค่า Mean ที่ 3.70 ค่า Median ที่ 4 และค่า Mode ที่ 4 และพื้นที่ในเขตสมุทรปราการมีค่า Mean ที่ 4.27 ค่า Median ที่ 4 และค่า Mode ที่ 4 ซึ่งหมายถึงค่ากลางของข้อมูลอยู่ในช่วงลำดับที่ต่าง ๆ โดยลำดับที่ 1 หมายถึงช่วงจำนวนสมาชิก 1 คนและลำดับที่ 4 หมายถึง จำนวนสมาชิก 4 คนเป็นต้น แสดงให้เห็นว่าประชากรในพื้นที่ศึกษาในเขตเขตสมุทรปราการมีระดับจำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูงกว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือนในเขตกรุงเทพฯ ฯ พอที่จะสรุปได้ว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของประชากรทั้งสองเขตพื้นที่ มีสภาพแตกต่างกัน

6) ภูมิฐานะของประชากร

จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่าภูมิฐานะเดิมของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่ร้อยละ 68.5 ไม่ได้มีภูมิฐานะเดิมอยู่ในพื้นที่ศึกษา มีเพียงร้อยละ 31.5 ที่มีภูมิฐานะเดิมอยู่ในพื้นที่ ประชากรในพื้นที่ศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการส่วนใหญ่ร้อยละ 74.2 ไม่ได้มีภูมิฐานะเดิมอยู่ในพื้นที่ศึกษา มีเพียงร้อยละ 25.8 ที่มีภูมิฐานะเดิมอยู่ในพื้นที่ สามารถแสดงรายละเอียดภาพเปรียบเทียบได้ดัง (ภาพที่ 5.20)

ภาพที่ 5.20

ภูมิฐานะของประชากรเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา
ในเขตกรุงเทพฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

หมายเหตุ: จากการทำแบบสอบถาม เดือนมีนาคม พ.ศ. 2552

จากภาพที่ 5.20 ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนภูมิฐานะเดิมของประชากรในพื้นที่ทั้งสองไม่แตกต่างกันมากนักโดยที่ทั้งสองพื้นที่ที่มีภูมิฐานะเดิมของประชากรอยู่นอกพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ พอสรุปได้ว่าสภาพภูมิฐานะเดิมของประชากรทั้งสองเขตพื้นที่ มีสภาพใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ ผู้อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพฯ ที่ไม่ได้มีภูมิฐานะเดิมในพื้นที่นั้นย้ายมาจากจังหวัดสมุทรปราการคิดเป็นร้อยละ 7.0 และย้ายมาจากที่อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 62.0 และสำหรับผู้ที่อยู่

อาศัยในเขตสมุทรปราการที่ไม่ได้มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในพื้นที่นั้นย้ายมาจากกรุงเทพฯ ๔ คิดเป็นร้อยละ 22.6 และย้ายมาจากที่อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 53.2 แสดงให้เห็นว่ามีการย้ายที่อยู่จากกรุงเทพฯ ๔ มายังพื้นที่สมุทรปราการมากกว่าการย้ายจากสมุทรปราการไปยังกรุงเทพฯ ๔

7) สาเหตุการเลือกอยู่อาศัยในพื้นที่

จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คนพบว่า สาเหตุการเลือกที่อยู่อาศัยของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพฯ ๔ อันดับแรกได้แก่ การเดินทางไปมาสะดวก คิดเป็นร้อยละ 59.5 ของผู้ตอบสาเหตุในข้อนี้ รองลงมาคือ ใกล้สถานที่ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 53.0 ของผู้ตอบสาเหตุในข้อนี้ อันดับต่อมาคือสาเหตุด้านราคาที่ดินและที่พักอาศัยคิดเป็นร้อยละ 25.5 ของผู้ตอบสาเหตุในข้อนี้ สำหรับสาเหตุการเลือกอยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาในเขตจังหวัดสมุทรปราการ 3 อันดับแรกได้แก่สาเหตุด้านราคาที่ดินและที่พักอาศัยคิดเป็นร้อยละ 46 ของผู้ตอบสาเหตุในข้อนี้ รองลงมาคือสาเหตุด้านการเดินทางไปมาสะดวก คิดเป็นร้อยละ 39.5 ของผู้ตอบสาเหตุในข้อนี้ อันดับต่อมาคือสาเหตุด้านใกล้สถานที่ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 37.1 ของผู้ตอบสาเหตุในข้อนี้ สามารถแสดงรายละเอียดตารางเปรียบเทียบได้ดัง (ตารางที่ 5.16) จากตารางที่ 5.16 แสดงให้เห็นว่าสาเหตุการเลือกอยู่อาศัยในพื้นที่ทั้งสองมีความแตกต่างกันโดยผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพฯ ๔ ให้ความสำคัญกับการเดินทางมากที่สุด ขณะที่ผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการให้ความสำคัญกับราคาที่ดินมากที่สุด

8) โครงสร้างอายุของประชากร

เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านขอบเขตพื้นที่ศึกษาที่ถูกจำกัดอุปสรรคต่าง ๆ ดังกล่าวไว้แล้วข้างต้นการเปรียบเทียบโครงสร้างอายุประชากรระหว่างพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพฯ ๔ กับในเขตสมุทรปราการจึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนของพื้นที่ศึกษา ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลประชากรในในพื้นที่เขตทุ่งครุ เขตราชบุรีบูรณะ และเขตบางนา กรุงเทพฯ ๔ และประชากรในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ เทศบาลตำบลลำโรงใต้ เทศบาลตำบลด่านลำโรง เทศบาลตำบลลัดหลวง เทศบาลเมืองพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มาใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยใช้ข้อมูลประชากรแยกตามเขตการปกครองมีที่จากกรมการปกครองและเป็นข้อมูลนับจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2551 แสดงข้อมูลทั้งหมดไว้ใน (ภาคผนวก ค) โดยสามารถแสดงรายละเอียดเป็นภาพปิระมิดประชากรเพื่อเปรียบเทียบได้ดัง (ภาพที่ 5.21)

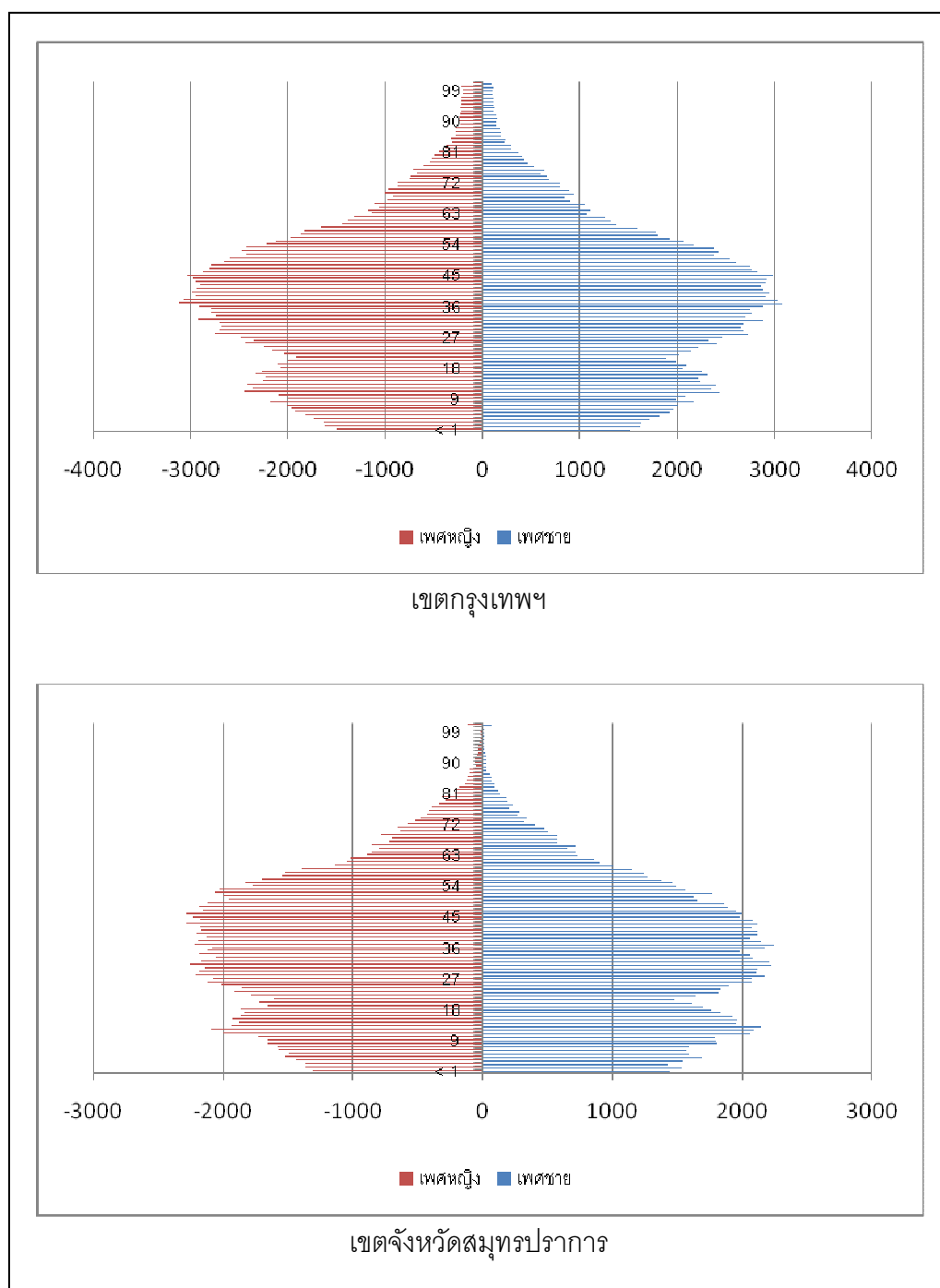
ตารางที่ 5.16
สาเหตุการเลือกอยู่อาศัยเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา
ในเขตกรุงเทพฯ ฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

สาเหตุการเลือกอยู่อาศัย	เขตกรุงเทพฯ		เขตสมุทรปราการ	
	ตอบ(ร้อยละ)	ไม่ตอบ(ร้อยละ)	ตอบ(ร้อยละ)	ไม่ตอบ(ร้อยละ)
ใกล้สถานที่ทำงาน	53.0	47.0	37.1	62.9
ใกล้ย่านการค้า	25.0	74.5	17.7	82.3
ใกล้สถานศึกษา	13.5	86.5	12.1	87.9
ใกล้ย่านอุตสาหกรรม	5.0	95.0	10.5	89.5
ใกล้บริเวณพักผ่อนและ	4.5	95.5	4.8	95.2
นันทนาการ	59.5	40.5	39.5	60.5
การเดินทางไปมาสะดวก	20.0	80.0	10.5	89.5
สภาวะมลภาวะน้อย	24.5	75.5	25.0	75
การให้บริการสาธารณูปโภค	19.5	80.5	19.4	80.6
การให้บริการสาธารณูปการ	25.5	74.5	46.0	54.0
ราคาที่ดิน	23.5	76.5	20.2	79.8
เป็นภูมิลำเนาเดิม	7.0	93.0	14.5	85.5
อื่น ๆ				

หมายเหตุ: จากการทำแบบสอบถาม เดือนมีนาคม พ.ศ. 2552

จากภาพที่ 5.21 แสดงถึงโครงสร้างของประชากรในพื้นที่พื้นที่ทั้งสองที่มีรูปทรงหรือลักษณะปิรามิดลักษณะที่ 5 ตามการแบ่งโดย (ศิริพันธ์ ถาวรทวิวงศ์ 2543) ตามเนื้อหาที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 โดยทั้งสองพื้นที่มีลักษณะของรูปร่างพีระมิดใกล้เคียงกัน

ภาพที่ 5.21
โครงสร้างอายุของประชากรเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา
ในเขตกรุงเทพฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ที่มา: กรมการปกครอง, 2552.

8) ความหนาแน่นของประชากร

เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านขอบเขตพื้นที่ศึกษาที่ถูกจำกัดอุปสรรคต่าง ๆ ดังกล่าวไว้แล้วข้างต้นการเปรียบเทียบความหนาแน่นของประชากรระหว่างพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพฯ กับในเขตสมุทรปราการจึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนของพื้นที่ศึกษา ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลประชากรในในพื้นที่เขตทุ่งครุ เขตราชบุรีบูรณะ และเขตบางนา กรุงเทพฯ และประชากรในพื้นที่เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ เทศบาลตำบลลำโรงใต้ เทศบาลตำบลด่านลำโรง เทศบาลตำบลลัดหลวง เทศบาลเมืองพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มาใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยใช้ข้อมูลประชากรแยกตามเขตการปกครองมีที่จากกรมการปกครองและเป็นข้อมูลนับจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2551 แสดงข้อมูลทั้งหมดไว้ใน (ภาคผนวก ค) และข้อมูลพื้นที่ โดยสามารถแสดงรายละเอียดเป็นความหนาแน่นของประชากรดัง (ตารางที่ 5.17)

ตารางที่ 5.17

ความหนาแน่นของประชากรเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา
ในเขตกรุงเทพฯ ๔ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

พื้นที่	จำนวนประชากร คน	จำนวนพื้นที่ ตร.กม.	ความหนาแน่น ประชากร
เทศบาลตำบลลำโรงเหนือ	32,136	5.50	5842.91
เทศบาลตำบลลำโรงใต้	80,096	20.50	3907.12
เทศบาลตำบลด่านลำโรง	55,273	7.35	7520.14
เทศบาลตำบลลัดหลวง	76,346	15.50	4925.55
เทศบาลเมืองพระประแดง	12,037	0.61	19732.79
รวม	255,88	49.46	5173.6
เขตทุ่งครุ	113,008	30.74	3676.25
เขตราชบุรีบูรณะ	92,094	15.78	5836.12
เขตบางนา	100,474	18.78	5350.05
รวม	305,576	61.411	4975.91

หมายเหตุ: จากการคำนวณโดยอาศัยข้อมูลกรมการปกครอง 2552 จากตารางที่ 5.17 ดังกล่าวแสดงให้เห็นความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยในพื้นที่ทั้งสองอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันโดยในพื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการมีความหนาแน่นของประชากรสูงกว่าพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพฯ ๙ โดยมีความหนาแน่นเท่า 5,173.6 คนต่อตารางกิโลเมตร ขณะที่พื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพฯ มีความหนาแน่นประชากรเท่ากับ 4,975.91

9) จำนวนสถานที่ที่วัดทางสังคม

การเปรียบเทียบจำนวนสถานที่ที่วัดทางสังคมระหว่างพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพฯ กับในเขตสมุทรปราการ ศึกษาโดยอาศัยข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์หรือ GIS ของสำนักผังเมือง กรุงเทพฯ ๒545, กรมโยธาธิการและผังเมือง 2545 ในชั้นข้อมูลที่มีชื่อว่า BL_USE สามารถแสดงเลขรหัสที่ใช้ศึกษาใน (ภาคผนวก ข) และเนื่องจากข้อจำกัดในตัวข้อมูลและระยะเวลาในการศึกษา จึงไม่สามารถระบุและสรุปผลการศึกษาออกมาเป็นจำนวนสถานที่ของการมีอยู่ของจำนวนสถานที่ที่วัดทางสังคมได้ จึงจำเป็นต้องสรุปผลออกมาเป็นสัดส่วนระหว่างจำนวนสถานที่ที่วัดทางสังคมและอาคารอื่น ๆ ทั่วไปโดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ดัง (ตารางที่ 5.18)

ตารางที่ 5.18

จำนวนสถานที่ที่วัดทางสังคมเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา
ในเขตกรุงเทพฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

เขตพื้นที่ศึกษา	จำนวนสถานที่ที่วัดทางสังคม(อาคาร)	จำนวนอาคารทั้งหมด(อาคาร)	อัตราส่วน (ร้อยละ)
ในเขตกทม.	714	52,207	1.368
ในเขตสมุทรปราการ	812	58,698	1.383
ความแตกต่าง	98	6,491	0.015

ที่มา: จากการวิเคราะห์ข้อมูลของ สำนักผังเมืองกรุงเทพฯ ๒, 2545.

และกรมโยธาธิการและผังเมือง, 2545.

จากตารางที่ 5.18 ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าจำนวนสถานที่ที่วัดทางสังคมในพื้นที่ทั้งสองมีอัตราส่วนจำนวนสถานที่ที่วัดทางสังคมต่อจำนวนอาคารทั้งหมดที่ใกล้เคียงกัน โดยในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพฯ มีอัตราส่วนคิดเป็น ร้อยละ 1.36 และ ในพื้นที่ศึกษาเขตสมุทรปราการมีอัตราส่วนคิดเป็น ร้อยละ 1.38 จะเห็นได้ว่าตัวแปรด้านจำนวนสถานที่ที่วัดทางสังคมเปรียบเสมือนการวัดค่าคุณภาพทางสังคมของพื้นที่จึงแสดงให้เห็นว่าพื้นที่ทั้งสองมีคุณภาพทางสังคมที่ใกล้เคียงกันและสามารถแสดงที่ตั้งขอบเขตอิทธิพลระยะรัศมี 300 เมตร ของสถานที่ที่วัดทางสังคมได้ดัง (ภาพที่ 5.22)

5.2.2 สภาพความแตกต่างโครงสร้างของเมืองด้านเศรษฐกิจ

ผลการวิจัยด้านสภาพความแตกต่างโครงสร้างของเมืองทางด้านเศรษฐกิจจะเป็นการบ่งบอกถึง ลักษณะของกิจกรรมในด้านเศรษฐกิจของประชากรที่อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพฯ กับประชากรที่อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการ โดยนำเสนอลักษณะของกิจกรรมในด้านอาชีพ รายได้ รายจ่าย ที่ตั้งของแหล่งงาน การเดินทางสู่แหล่งงาน รวมถึงจำนวนสถานที่ที่เป็นตัวแทนแสดงถึงของการวัดทางเศรษฐกิจในพื้นที่ศึกษา โดยมีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

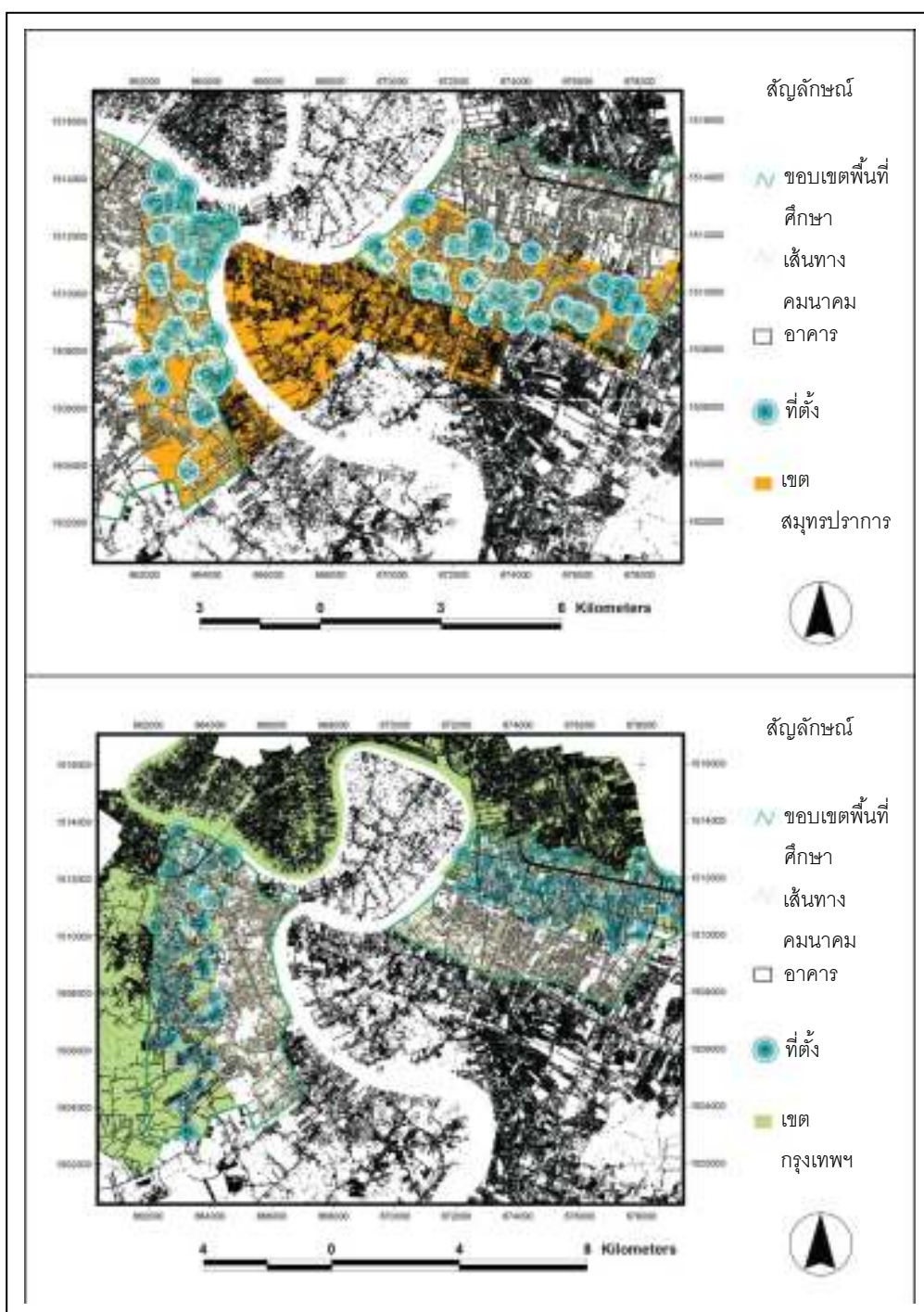
1) อาชีพของประชากร

จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คนพบว่า อาชีพของประชากรผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพฯ ๔ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทคิดเป็นร้อยละ 24.0 รองลงมาคืออาชีพธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 22.0 และลำดับต่อมาคืออาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 15.5 และประชาชนในพื้นที่ที่ว่างงานและอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 1 ซึ่งน้อยที่สุดในกลุ่มอาชีพ สำหรับอาชีพของประชากรผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาเขตสมุทรปราการส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 34.4 รองลงมาคืออาชีพรับจ้างในโรงงานคิดเป็นร้อยละ 22.7 และลำดับต่อมาคืออาชีพพนักงานบริษัทคิดเป็นร้อยละ 10.4 และประชาชนในพื้นที่ประกอบอาชีพวิชาชีพคิดเป็นร้อยละ 0.6 ซึ่งน้อยที่สุดในกลุ่มอาชีพ โดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ (ตาราง 5.19) จากตารางที่ 5.19 แสดงให้เห็นว่าอาชีพของประชากรในพื้นที่ทั้งสองมีความแตกต่างกันโดยผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพฯ ๔ ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพพนักงานบริษัท ธุรกิจส่วนตัว และรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ขณะที่ผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาในเขต

สมุทรปราการส่วนใหญ่จะประกอบธุรกิจส่วนตัว รับจ้างโรงงาน และพนักงานบริษัท แสดงให้เห็นถึงกลุ่มผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ทั้งสองว่าเป็นคนละกลุ่มกัน

ภาพที่ 5.22

แสดงที่ตั้งและขอบเขตอิทธิพลของสถานที่ซึ่งวัดทางสังคมเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพฯ ๙ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ที่มา: จากการวิเคราะห์ข้อมูลของ สำนักผังเมืองกรุงเทพ ฯ, 2545.

และกรมโยธาธิการและผังเมือง, 2545.

ตารางที่ 5.19

อาชีพของประชากรเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา ในเขตกรุงเทพ ฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

อาชีพของประชากร	ในเขตกทม. (ร้อยละ)	ในเขตสมุทรปราการ (ร้อยละ)
นักเรียน/นักศึกษา	12.5	7.8
พนักงานบริษัท	24.0	10.4
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	15.5	3.2
ธุรกิจส่วนตัว	22.0	34.4
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	7.5	7.1
รับจ้างทั่วไป	10.0	8.4
เกษียณ	1.5	2.6
ว่างงาน	1.0	1.9
รับจ้างโรงงาน	1.5	22.7
วิชาชีพ	3.5	0.6
อื่นๆ	1.0	0.6

หมายเหตุ: จากการทำแบบสอบถาม เดือนมีนาคม พ.ศ. 2552

2) รายได้ของประชากร

จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่ารายได้ของประชากรผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพ ฯ ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ในช่วง 5,001-10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 25 รองลงมาคือช่วง 10,001-15,000 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 19.5 ลำดับต่อมาคือช่วง 15,001-20,000 บาท และ 20,001-25,000 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 14 สำหรับรายได้ของ

ประชากรผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาเขตสมุทรปราการส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ในช่วง 5,001-10,000 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 33.9 รองลงมาคือช่วง 10,001-15,000 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 23.4 ลำดับต่อมาคือ มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 22.6 โดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ (ตารางที่ 5.20)

ตารางที่ 5.20
รายได้ของประชากรเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา
ในเขตกรุงเทพ ฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

สัดส่วนรายได้ของ ประชากร	ในเขตกทม. (ร้อยละ)	ในเขตสมุทรปราการ (ร้อยละ)
<5,000 บาท	6.0	22.6
5,001-10,000 บาท	25	33.9
10,001-15,000 บาท	19.5	23.4
15,001-20,000 บาท	14.0	4.8
20,001-25,000 บาท	14.0	3.2
25,001-30,000 บาท	5.0	2.6
30,001-35,000 บาท	8.0	1.6
>35,001 บาท	8.5	7.9

หมายเหตุ: จากการทำแบบสอบถาม เดือนมีนาคม พ.ศ. 2552

จากตารางที่ 5.20 แสดงให้เห็นว่ารายได้ของประชากรในพื้นที่ทั้งสองมีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจากค่ากลางจากการวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรม SPSS ระหว่างพื้นที่ทั้งสองเขตมาเปรียบเทียบกันโดยพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานครมีค่าเฉลี่ยคือ ค่า Mean ที่ 3.95 ค่า Median ที่ 3 และค่า Mode ที่ 2 และพื้นที่ในเขตสมุทรปราการมีค่า Mean ที่ 2.88 ค่า Median ที่ 2 และค่า Mode ที่ 2 จากค่าดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ารายได้ของประชากรในพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพ ฯ สูงกว่าในพื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการ

3) รายจ่ายของประชากร

จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่ารายจ่ายของประชากรผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพ ฯ ส่วนใหญ่มีรายจ่ายอยู่ในช่วง 5,001-10,000 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 31.5 รองลงมาคือช่วง 10,001-15,000 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 25.0 ลำดับต่อมาคือช่วงน้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 17.5 สำหรับรายจ่ายของประชากรผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาเขตสมุทรปราการส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ในช่วง 5,001-10,000 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 42.7 รองลงมาคือช่วงน้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 25 ลำดับต่อมาคือ มีรายจ่ายน้อยกว่า 10,001-15,000 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 13.7 โดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ (ตาราง 5.21)

ตารางที่ 5.21
รายจ่ายของประชากรเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา
ในเขตกรุงเทพ ฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

สัดส่วนรายจ่ายของ ประชากร	ในเขตกทม. (ร้อยละ)	ในเขตสมุทรปราการ (ร้อยละ)
<5,000 บาท	17.5	25.0
5,001-10,000 บาท	31.5	42.7
10,001-15,000 บาท	25.0	13.7
15,001-20,000 บาท	11.0	7.3
20,001-25,000 บาท	7.0	4.0
25,001-30,000 บาท	2.0	1.6
30,001-35,000 บาท	1.5	2.4
>35,001 บาท	4.5	3.2

หมายเหตุ: จากการทำแบบสอบถาม เดือนมีนาคม พ.ศ. 2552

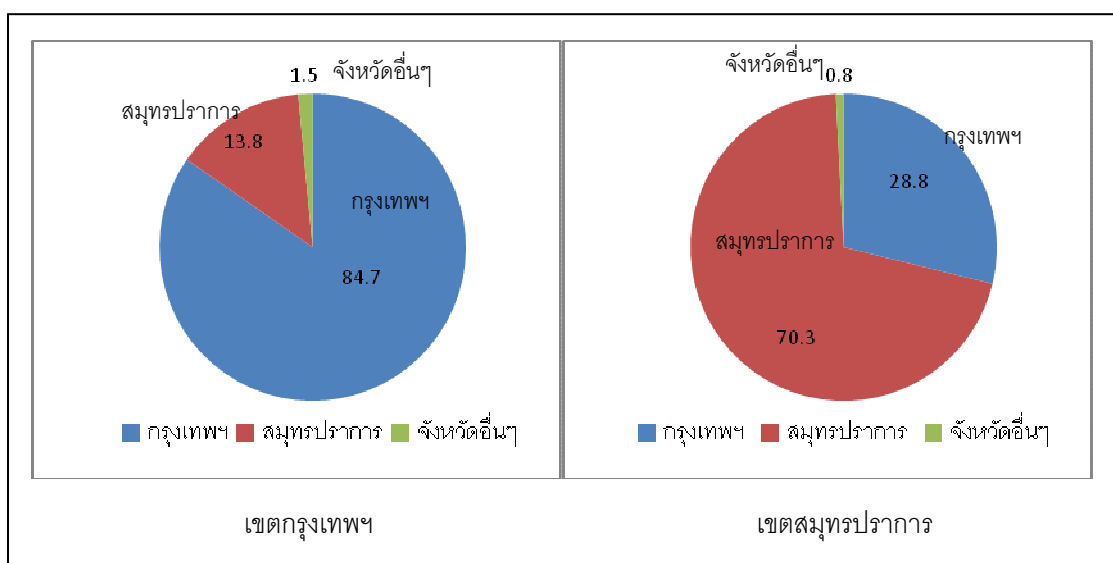
จากตารางที่ 5.21 แสดงให้เห็นว่ารายได้ของประชากรในพื้นที่ทั้งสองมีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจากค่ากลางจากการวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรม SPSS ระหว่างพื้นที่ทั้งสองเขตมาเปรียบเทียบกันโดยพื้นที่ในเขตกรุงเทพ ฯ มีค่าเฉลี่ยคือ ค่า Mean ที่ 2.93 ค่า Median ที่ 3 และค่า Mode ที่ 2 และพื้นที่ในเขตสมุทรปราการมีค่า Mean ที่ 2.53 ค่า Median ที่ 2 และค่า Mode ที่ 2 จากค่าดังกล่าวแสดงรายจ่ายของประชากรในพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพ ฯ สูงกว่าในพื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการ

4) ที่ตั้งแหล่งงาน

จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่าที่ตั้งแหล่งงานของประชากรผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ คิดเป็นร้อยละ 84.7 และมีที่ตั้งแหล่งงานในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการคิดเป็นร้อยละ 13.8 มีแหล่งงานอยู่ในจังหวัดอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 1.5 สำหรับประชากรผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาเขตสมุทรปราการส่วนใหญ่มีที่ตั้งแหล่งงานอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการคิดเป็นร้อยละ 70.3 และมีที่ตั้งแหล่งงานในพื้นที่กรุงเทพฯ คิดเป็นร้อยละ 28.8 มีแหล่งงานอยู่ในจังหวัดอื่น ๆ คิดเป็น 0.8 โดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ (ภาพที่ 5.23)

ภาพที่ 5.23

ภูมิสำเนาของของประชากรเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา
ในเขตกรุงเทพฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

หมายเหตุ: จากการทำแบบสอบถาม เดือนมีนาคม พ.ศ. 2552

จากภาพที่ 5.23 แสดงให้เห็นว่าประชาชนในพื้นที่ศึกษาทั้งในเขตกรุงเทพฯ และในเขตสมุทรปราการส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในพื้นที่ของตนเอง โดยผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพฯ ก็มีแหล่งงานส่วนใหญ่ในเขตกรุงเทพฯ ผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาเขตสมุทรปราการก็มีแหล่งงานส่วนใหญ่ในสมุทรปราการ แต่ในขณะเดียวกันผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาในเขต

สมุทรปราการมีแหล่งงานในพื้นที่กรุงเทพฯ คิดเป็นร้อยละ 28.8 มากกว่าผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพฯ ที่มีแหล่งงานในพื้นที่สมุทรปราการคิดเป็นร้อยละ 13.8

5) ลักษณะการเดินทางไปทำงาน

สำหรับลักษณะการเดินทางไปทำงานจะแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อในการศึกษา ได้แก่ วิธีการเดินทาง ระยะทางในการเดินทาง และระยะเวลาในการเดินทาง โดยมีรายละเอียดการศึกษาดังต่อไปนี้

(1) วิธีการเดินทาง

จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่าวิธีการเดินทางประชากรผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่เดินทางโดยเดินทางโดยระบบขนส่งมวลชน โดยมีผู้ตอบว่าเดินทางโดยระบบขนส่งมวลชนร้อยละ 42.5 และไม่ตอบร้อยละ 57.5 ขณะที่อันดับรองลงมาคือการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว โดยมีผู้ตอบว่าเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวร้อยละ 33.0 และไม่ตอบร้อยละ 67.0 และอันดับต่อมาเป็นผู้ไม่ต้องเดินทางไปทำงาน โดยมีผู้ตอบคิดเป็นร้อยละ 19.5 และไม่ตอบ ร้อยละ 80.5 สำหรับวิธีการเดินทางที่ประชาชนในพื้นที่เลือกเดินทางน้อยที่สุดคือในรูปแบบอื่น ๆ อาทิเช่น จักรยาน จักรยานยนต์รับจ้าง และรถรับส่งพนักงาน โดยมีผู้ตอบคิดเป็นร้อยละ 4.0 ไม่ตอบคิดเป็น 96 สำหรับวิธีการเดินทางประชากรผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาเขตสมุทรปราการ ส่วนใหญ่เดินทางโดยเดินทางโดยระบบขนส่งมวลชน โดยมีผู้ตอบว่าเดินทางโดยระบบขนส่งมวลชนร้อยละ 30.6 และไม่ตอบร้อยละ 69.4 ขณะที่อันดับรองลงมาคือการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว โดยมีผู้ตอบว่าเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวร้อยละ 26.6 และไม่ตอบร้อยละ 73.4 และอันดับต่อมาเป็นผู้เดินทางในรูปแบบอื่น ๆ อาทิเช่น จักรยาน จักรยานยนต์รับจ้าง และรถรับส่งพนักงาน รถสองแถว โดยมีผู้ตอบคิดเป็นร้อยละ 25.8 ไม่ตอบคิดเป็นร้อยละ 74.2 สำหรับวิธีการเดินทางที่ประชาชนในพื้นที่เลือกเดินทางน้อยที่สุดคือไม่ต้องเดินทาง โดยมีผู้ตอบคิดเป็นร้อยละ 6.5 ไม่ตอบคิดเป็นร้อยละ 93.5 สำหรับสามารถแสดงรายละเอียดวิธีการเดินทางได้ดัง (ตารางที่ 5.22) จากตารางที่ 5.22 แสดงให้เห็นว่าการเดินทางไปทำงานของประชากรในพื้นที่ศึกษาทั้งในเขตกรุงเทพฯ และเขตสมุทรปราการส่วนใหญ่เดินทางโดยระบบขนส่งมวลชนเช่นเดียวกัน และรองลงมาคือการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล ในส่วนนี้ทั้งสองพื้นที่มีลักษณะวิธีการเดินทางที่ใกล้เคียงกัน โดยส่วนที่แตกต่างกันคือในการเดินทางโดยวิธีอื่น ๆ ที่ประชากรใน

พื้นที่ศึกษาเขตสมุทรปราการมีมากกว่าประชากรในพื้นที่ศึกษาทั้งในเขตกรุงเทพฯ ฯ และในส่วนของ การไม่ต้องเดินทางไปทำงานที่ประชากรในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพฯ ฯ มีมากกว่าประชากรในพื้นที่ ศึกษาเขตสมุทรปราการ

ตารางที่ 5.22
วิธีการเดินทางเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา
ในเขตกรุงเทพฯ ฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

วิธีการเดินทางไปทำงาน	เขตกรุงเทพฯ ฯ		เขตสมุทรปราการ	
	ตอบ(ร้อยละ)	ไม่ตอบ(ร้อยละ)	ตอบ(ร้อยละ)	ไม่ตอบ(ร้อยละ)
ไม่ใช้ยานพาหนะ(เดิน)	4.5	95.0	8.1	91.9
ระบบขนส่งมวลชน	42.5	57.5	30.6	69.4
รถยนต์ส่วนบุคคล	33.0	67.0	26.6	73.4
จักรยานยนต์	6.5	93.5	7.3	92.7
ไม่ต้องเดินทาง	19.5	80.5	6.5	93.5
อื่น ๆ	4.0	96	25.8	74.2

ที่มา: จากการทำแบบสอบถาม เดือนมีนาคม พ.ศ. 2552

(2) ระยะทางในการเดินทาง

จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่าระยะทางในการเดินทางประชากรผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพฯ ฯ ส่วนใหญ่ใช้ระยะทางในการเดินทางไปทำงานอยู่ในช่วง น้อยกว่า 5 กิโลเมตร โดยคิดเป็นร้อยละ 19 รองลงมา คือ เดินทางในช่วงระยะทางระหว่าง 6-10 กิโลเมตรคิดเป็นร้อยละ 17 ลำดับต่อมาคือเดินทางในช่วงระยะทางระหว่าง 16-20 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 14 สำหรับช่วงระยะทางที่มีผู้เดินทางน้อยที่สุดคือช่วง 26-30 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 3 นอกจากนี้ ยังมีผู้ไม่ต้องเดินทางคิดเป็นร้อยละ 21 สำหรับระยะทางในการเดินทางประชากรผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาเขตสมุทรปราการ ส่วนใหญ่ใช้ระยะทางในการเดินทางไปทำงานอยู่ในช่วงน้อยกว่า 11-15 กิโลเมตร โดยคิดเป็นร้อยละ 19.4 รองลงมา คือ เดินทางในช่วงระยะทางน้อยกว่า 5 กิโลเมตรคิดเป็นร้อยละ 16.9 ลำดับต่อมาคือเดินทางในช่วงระยะทางระหว่าง 6-10 กิโลเมตรคิด

เป็นร้อยละ 15.3 สำหรับช่วงระยะทางที่มีผู้เดินทางน้อยที่สุดคือช่วง 26-30 กิโลเมตรคิดเป็นร้อยละ 1.6 นอกจากนี้ยังมีผู้ไม่ต้องเดินทางคิดเป็นร้อยละ 33.1 สามารถแสดงรายละเอียดระยะทางในการเดินทางได้ดัง (ตารางที่ 5.23)

ตารางที่ 5.23
ระยะทางในการเดินทางทางเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา
ในเขตกรุงเทพ ฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ระยะทางในการเดินทาง (กม.)	ในเขตกทม. (ร้อยละ)	ในเขตสมุทรปราการ (ร้อยละ)
<5 กิโลเมตร	19.0	16.9
6-10 กิโลเมตร	17.0	15.3
11-15 กิโลเมตร	13.0	19.4
16-20 กิโลเมตร	14.0	6.5
21-25 กิโลเมตร	8.5	2.4
26-30 กิโลเมตร	3.0	1.6
> 31กิโลเมตร	4.5	4.8
ไม่ต้องเดินทาง	21.0	33.1

หมายเหตุ: จากการทำแบบสอบถาม เดือนมีนาคม พ.ศ. 2552

จากตารางที่ 5.23 แสดงให้เห็นว่าระยะทางในการเดินทางของประชากรในพื้นที่ทั้งสองมีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจากค่ากลางจากการวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรม SPSS ระหว่างพื้นที่ทั้งสองเขตมาเปรียบเทียบกันพบว่า พื้นที่ในเขตกรุงเทพ ฯ มีค่าเฉลี่ยคือ ค่า Mean ที่ 2.4 ค่า Median ที่ 2 และพื้นที่ในเขตสมุทรปราการมีค่า Mean ที่ 1.87 ค่า Median ที่ 1.5 และค่า Mode ที่ 2 จากค่าดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าระยะทางในการเดินทางของประชากรในพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพ ฯ ไกลกว่าระยะทางที่ประชากรในพื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการเดินทางไปทำงาน

(3) ระยะเวลาการเดินทาง

จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่าระยะเวลาในการเดินทางประชากรผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพ ฯ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเวลา 16-30 นาที โดยคิดเป็นร้อยละ 25.5 รองลงมามีการเดินทางอยู่ในช่วง 31-45 นาที และ 46-60 นาที คิดเป็นร้อยละ 17.0 ลำดับต่อมา มีการเดินทางอยู่ในช่วงน้อยกว่า 15 นาที คิดเป็นร้อยละ 12.5 สำหรับช่วงระยะเวลาที่มีผู้เดินทางเดินทางน้อยที่สุดคือช่วง มากกว่า 60 นาที คิดเป็นร้อยละ 7 นอกจากนี้ ยังมีผู้ไม่ต้องเดินทางคิดเป็นร้อยละ 21 สำหรับระยะเวลาการเดินทางของประชากรผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาเขตสมุทรปราการ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเวลาน้อยกว่า 15 นาที โดยคิดเป็นร้อยละ 18.5 รองลงมามีการเดินทางอยู่ในช่วง 16-30 นาที คิดเป็นร้อยละ 17.7 ลำดับต่อมามีการเดินทางอยู่ในช่วง 31-45 นาที คิดเป็นร้อยละ 15.3 สำหรับช่วงระยะเวลาที่มีผู้เดินทางเดินทางน้อยที่สุดคือช่วง มากกว่า 60 นาที คิดเป็นร้อยละ 7.3 นอกจากนี้ ยังมีผู้ไม่ต้องเดินทางคิดเป็นร้อยละ 33.1 และสามารถแสดงรายละเอียดวิธีการเดินทางได้ (ตารางที่ 5.24)

ตารางที่ 5.24

ระยะเวลาการเดินทางทำงานเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา
ในเขตกรุงเทพ ฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ระยะทางในการเดินทาง (กม.)	ในเขตกทม. (ร้อยละ)	ในเขตสมุทรปราการ (ร้อยละ)
<15 นาที	12.5	18.5
16-30 นาที	25.5	17.7
31-45 นาที	17.0	15.3
46-60 นาที	17.0	8.1
> 60 นาที	7.0	7.3
ไม่ต้องเดินทาง	21.0	33.1

หมายเหตุ: จากการทำแบบสอบถาม เดือนมีนาคม พ.ศ. 2552

จากตารางที่ 5.24 แสดงให้เห็นว่าระยะเวลาการเดินทางทำงานของประชากรในพื้นที่ทั้งสองมีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจากค่ากลางจากการวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรม SPSS ระหว่าง

พื้นที่ทั้งสองเขตมาเปรียบเทียบกันพบว่า พื้นที่ในเขตกรุงเทพฯ มีค่าเฉลี่ยคือ ค่า Mean ที่ 2.18 ค่า Median ที่ 2 และพื้นที่ในเขตสมุทรปราการมีค่า Mean ที่ 1.69 ค่า Median ที่ 1.0 จากค่าดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าระยะเวลาการเดินทางทำงานของประชากรในพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพฯ มากกว่า ระยะเวลาการเดินทางทำงานที่ประชากรในพื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการเดินทางไปทำงาน

6) จำนวนสถานที่ที่วัดทางเศรษฐกิจ

การเปรียบเทียบจำนวนสถานที่ที่วัดทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพฯ กับในเขตสมุทรปราการ ศึกษาโดยอาศัยข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์หรือ GIS ของสำนักผังเมืองกรุงเทพฯ 2545, กรมโยธาธิการและผังเมือง 2545 ในชั้นข้อมูลที่มีชื่อว่า BL_USE สามารถแสดงเลขรหัสที่ใช้ศึกษาใน (ภาคผนวก ข) และเนื่องจากข้อจำกัดในตัวข้อมูลและระยะเวลาในการศึกษาจึงไม่สามารถระบุและสรุปผลการศึกษาออกมาเป็นจำนวนสถานที่ของการมีอยู่ของจำนวนสถานที่ที่วัดทางเศรษฐกิจได้ จึงจำเป็นต้องสรุปผลออกมาเป็นสัดส่วนระหว่างจำนวนสถานที่ที่วัดทางเศรษฐกิจและอาคารอื่น ๆ ทั่วไปโดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ดัง (ตารางที่ 5.25)

ตารางที่ 5.25

จำนวนสถานที่ที่วัดทางเศรษฐกิจเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา ในเขตกรุงเทพฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

เขตพื้นที่ศึกษา	จำนวนสถานที่ที่วัดทางเศรษฐกิจ(อาคาร)	จำนวนอาคารทั้งหมด(อาคาร)	อัตราส่วน (ร้อยละ)
ในเขตกทม.	6,158	52,207	11.79
ในเขตสมุทรปราการ	7,122	58,698	12.13
ความแตกต่าง	964	6,491	0.34

ที่มา: จากการวิเคราะห์ข้อมูลของ สำนักผังเมืองกรุงเทพฯ, 2545.

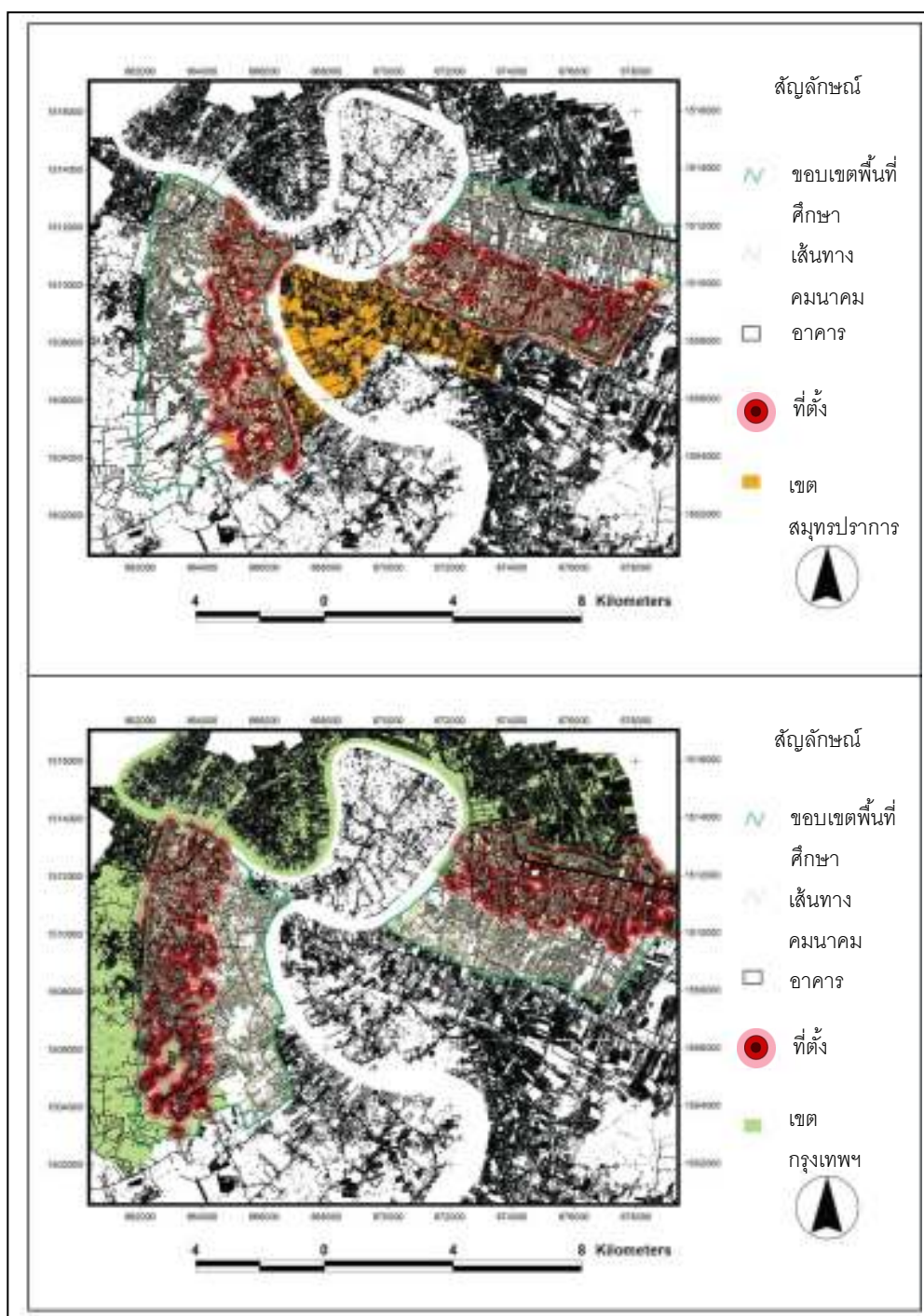
และกรมโยธาธิการและผังเมือง, 2545.

จากตารางที่ 5.25 ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าจำนวนสถานที่ที่วัดทางเศรษฐกิจในพื้นที่ทั้งสองมีอัตราส่วนจำนวนสถานที่ที่วัดทางเศรษฐกิจต่อจำนวนอาคารทั้งหมดที่ใกล้เคียงกัน โดยในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพฯ มีอัตราส่วนคิดเป็น ร้อยละ 11.79 และ ในพื้นที่ศึกษาเขตสมุทรปราการมีอัตรา

ของสถานที่ซึ่งวัดทางเศรษฐกิจส่วนสูงกว่าพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพฯ เพียงเล็กน้อยคิดเป็น ร้อยละ 12.13 จะเห็นได้ว่าตัวแปรด้านจำนวนสถานที่ซึ่งวัดทางเศรษฐกิจเปรียบเสมือนการวัดค่าคุณภาพทางเศรษฐกิจของพื้นที่ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพื้นที่ทั้งสองมีสภาพทางเศรษฐกิจที่ใกล้เคียงกัน และสามารถแสดงที่ตั้งขอบเขตอิทธิพลระยะรัศมี 300 เมตร ของสถานที่ซึ่งวัดทางเศรษฐกิจได้ดัง (ภาพที่ 5.24)

ภาพที่ 5.24

แสดงที่ตั้งและขอบเขตอิทธิพลของสถานที่ซึ่งวัดทางเศรษฐกิจเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ที่มา: จากการวิเคราะห์ข้อมูลของ สำนักผังเมืองกรุงเทพ ฯ, 2545.

และกรมโยธาธิการและผังเมือง, 2545.

5.2.3 สภาพความแตกต่างโครงสร้างของเมืองด้านกายภาพ

ผลการวิจัยเปรียบเทียบสภาพความแตกต่างโครงสร้างของเมืองทางด้านกายภาพจะเป็นการบ่งบอกถึง ลักษณะของการใช้ประโยชน์อาคารในแต่ละประเภทในพื้นที่ศึกษา ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการและในด้านลักษณะรูปแบบของเมืองในพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพฯกับพื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการ โดยมีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1) การใช้ประโยชน์อาคาร

การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของการใช้ประโยชน์อาคารระหว่างพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพฯกับพื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการอาศัย เป็นการศึกษาโดยอาศัยข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์หรือ GIS ของสำนักผังเมืองกรุงเทพ ฯ 2545, กรมโยธาธิการและผังเมือง 2545 ในชั้นข้อมูลที่มีชื่อว่า BL_USE สามารถแสดงเลขรหัสที่ใช้ศึกษาใน (ภาคผนวก ข) เนื่องด้วยข้อจำกัดของข้อมูลจึงสรุปผลออกมาเป็นสัดส่วนระหว่างอาคารในแต่ละประเภทในเขตพื้นที่ศึกษาอันประกอบด้วย อาคารประเภทที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม การใช้ประโยชน์แบบผสม สถาบันราชการ และนันทนาการโดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ดัง (ตารางที่ 5.26) จากตารางที่ 5.26 แสดงให้เห็นว่าความแตกต่างของจำนวนการใช้ประโยชน์อาคารมีดังต่อไปนี้

การใช้ประโยชน์ที่อาคารประเภทที่อยู่อาศัย พื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพ ฯ มีสัดส่วนต่ออาคารทั้งหมดคือร้อยละ 76.43 มากกว่าพื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการ ที่มีสัดส่วนร้อยละ 72.58 ต่ออาคารทั้งหมด

การใช้ประโยชน์อาคารประเภทพาณิชยกรรม พื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการมีสัดส่วนต่ออาคารทั้งหมดคือร้อยละ 2.61 มากกว่าพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพ ฯ มีสัดส่วนร้อยละ 72.58 ต่ออาคารทั้งหมด

การใช้ประโยชน์อาคารอุตสาหกรรม พื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการมีส่วนต่ออาคารทั้งหมดคือร้อยละ 3.73 มากกว่าพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพฯ ฯ มีสัดส่วนร้อยละ 72.58 ต่ออาคารทั้งหมด

การใช้ประโยชน์อาคารแบบผสม พื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพฯ ฯ มีสัดส่วนต่ออาคารทั้งหมดคือร้อยละ 9.17 มากกว่าพื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการ ที่มีสัดส่วนร้อยละ 8.68 ต่ออาคารทั้งหมด

ตารางที่ 5.26
การใช้ประโยชน์อาคารเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา
ในเขตกรุงเทพฯ ฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ประเภทการใช้ประโยชน์อาคาร	จำนวน (อาคาร)	จำนวนอาคารทั้งหมด (อาคาร)	อัตราส่วน (ร้อยละ)
- ที่อยู่อาศัย			
กทม.	39,905	52,207	76.43
สมุทรปราการ	42,605	58,698	72.58
ความแตกต่าง	2,700	6,491	3.85
- พาณิชยกรรม			
กทม.	1,366	52,207	2.61
สมุทรปราการ	2,022	58,698	3.44
ความแตกต่าง	656	6,491	0.83
- อุตสาหกรรม			
กทม.	1,474	52,207	2.82
สมุทรปราการ	2,190	58,698	3.73
ความแตกต่าง	716	6,491	0.91
- แบบผสม			
กทม.	4,791	52,207	9.17
สมุทรปราการ	5,100	58,698	8.68
ความแตกต่าง	309	6,491	0.49
- สถาบันราชการ			
กทม.	118	52,207	0.22

สมุทรปราการ	95	58,698	0.16
ความแตกต่าง	23	6,491	0.06
- นันทนาการ			
กทม.	161	52,207	0.30
สมุทรปราการ	79	58,698	0.13
ความแตกต่าง	82	6,491	0.17

ที่มา: จากการวิเคราะห์ข้อมูลของ สำนักผังเมืองกรุงเทพ ฯ, 2545.

และกรมโยธาธิการและผังเมือง, 2545.

การใช้ประโยชน์อาคารสถาบันราชการพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพ ฯ มีสัดส่วนต่ออาคารทั้งหมดคือร้อยละ 0.22 มากกว่าพื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการ ที่มีสัดส่วนร้อยละ 0.16 ต่ออาคารทั้งหมด

การใช้ประโยชน์อาคารนันทนาการพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพ ฯ มีสัดส่วนต่ออาคารทั้งหมดคือร้อยละ 0.30 มากกว่าพื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการ ที่มีสัดส่วนร้อยละ 0.13 ต่ออาคารทั้งหมด

จะเห็นได้ว่าจำนวนการใช้ประโยชน์อาคารต่ออาคารทั้งหมดในพื้นที่มีจำนวนอาคาร การใช้ประโยชน์ในแต่ละประเภทที่ใกล้เคียงกันเพื่อแสดงให้เห็นภาพประเภทการใช้อาคารในรูปแบบของพื้นที่จึงอธิบายการใช้อาคารโดย (ภาพที่ 5.25) จากภาพที่ 5.25 สังเกตเห็นได้ว่าในพื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการมีการใช้ประโยชน์อาคาร ในด้านอุตสาหกรรมมากกว่าในเขตกรุงเทพ ฯอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่เดียวกันในเขตกรุงเทพ ฯก็มีการใช้ประโยชน์อาคารประเภทพาณิชยกรรมมากกว่าเขตสมุทรปราการเช่นเดียวกัน หากเทียบกับจำนวนอาคารในแต่ละประเภทจะเห็นว่ามีความแตกต่างกันอยู่ อาจมีผลมาจากข้อจำกัดทางข้อมูลที่ไม่สามารถหาพื้นที่อาคารแต่ละประเภทได้

2) การให้บริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

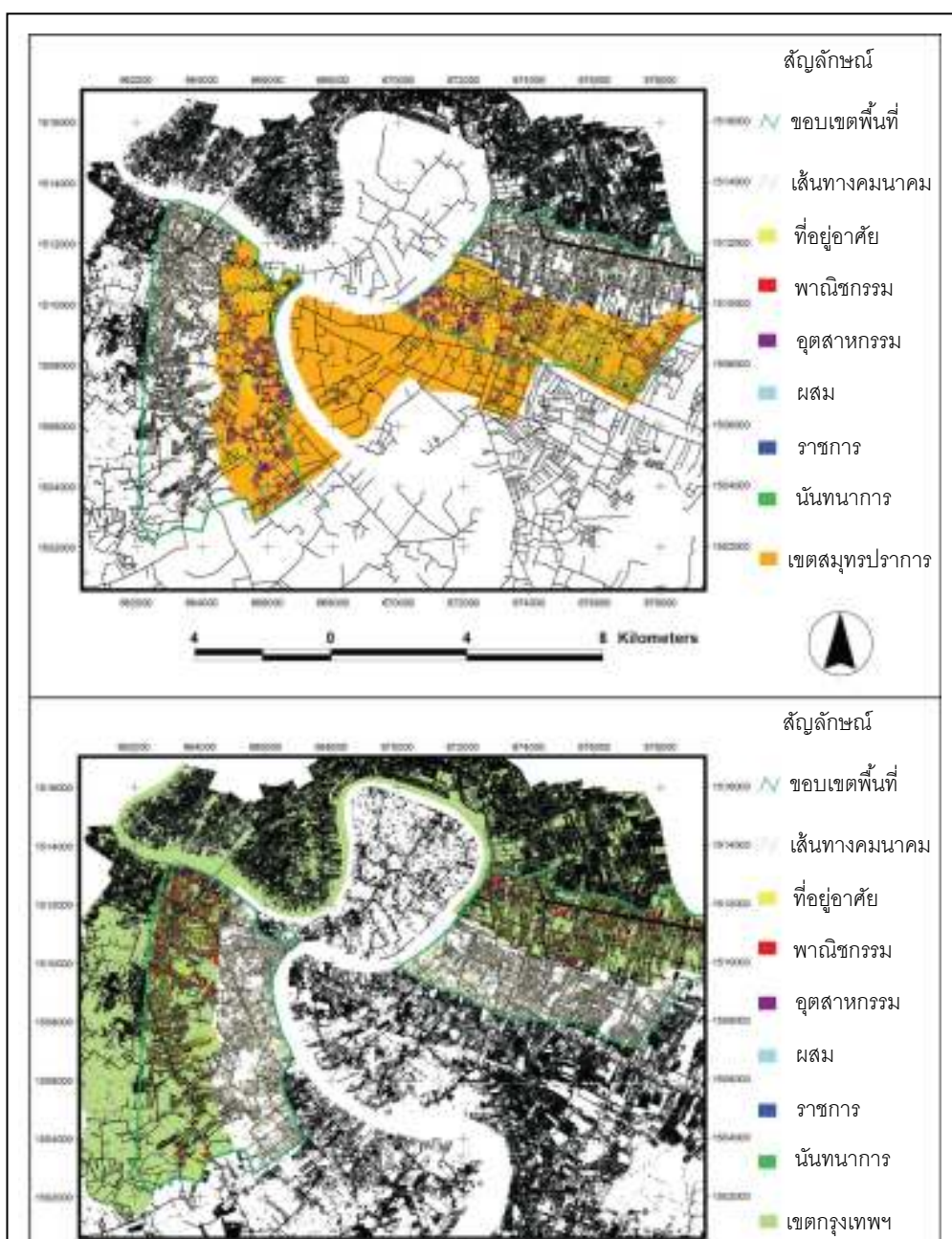
การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของการให้บริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการระหว่างพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพ ฯ กับพื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนสภาพการมีอยู่ของสถานที่ให้บริการด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ และในด้านทัศนคติต่อการให้บริการของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ โดยมีผลการศึกษาดังต่อไปนี้

(1) สภาพการมีอยู่อาคารสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

เป็นศึกษาโดยอาศัยข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์หรือ GIS ของสำนักผังเมือง กรุงเทพฯ ฯ 2545, กรมโยธาธิการและผังเมือง 2545 ในชั้นข้อมูลที่มีชื่อว่า BL_USE สามารถแสดง เลขรหัสที่ใช้ศึกษาใน ภาคผนวก ข เนื่องด้วยข้อจำกัดของข้อมูลจึงสรุปผลออกมาเป็นสัดส่วน ระหว่างอาคารสาธารณูปโภคและสาธารณูปการในพื้นที่ศึกษาในทั้งเขตกรุงเทพฯ และพื้นที่ศึกษา ในทั้งเขตสมุทรปราการต่ออาคารทั้งหมดในเขตพื้นที่ศึกษาในเขตนั้น โดยสามารถแสดง รายละเอียดได้ดัง (ตารางที่ 5.27)

ภาพที่ 5.25

สัดส่วนประเภทการใช้อาคารเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา
ในเขตกรุงเทพฯ ฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ที่มา: จากการวิเคราะห์ข้อมูลของ สำนักผังเมืองกรุงเทพ ฯ, 2545.

และกรมโยธาธิการและผังเมือง, 2545.

ตารางที่ 5.27

**สภาพการมีอยู่อาคารสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ศึกษา
ในเขตกรุงเทพ ฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ**

เขตพื้นที่ศึกษา	จำนวนอาคาร สาธารณูปโภคและ สาธารณูปการ (อาคาร)	จำนวนอาคาร ทั้งหมด(อาคาร)	อัตราส่วน (ร้อยละ)
พื้นที่ศึกษาในเขตกทม.	358	52,207	0.68
พื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการ	290	58,698	0.49
ความแตกต่าง	68	6,491	0.19

ที่มา: จากการวิเคราะห์ข้อมูลของ สำนักผังเมืองกรุงเทพ ฯ, 2545.

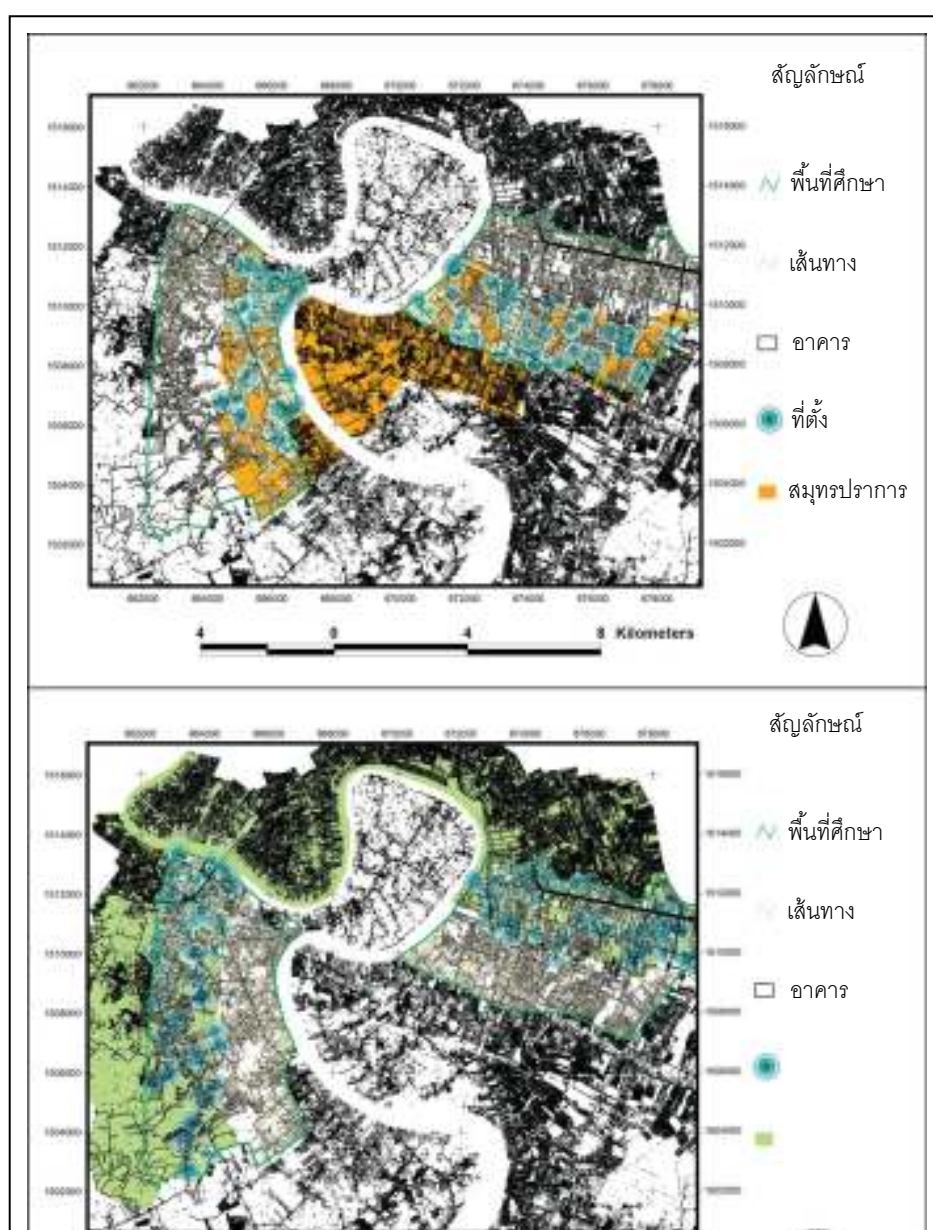
และกรมโยธาธิการและผังเมือง, 2545.

จากตารางที่ 5.27 ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าจำนวนการมีอยู่อาคารสาธารณูปโภคและสาธารณูปการในพื้นที่ทั้งสองมีอัตราส่วนจำนวนการมีอยู่อาคารสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่อจำนวนอาคารทั้งหมดที่ใกล้เคียงกัน โดยในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพ ฯ มีอัตราส่วนคิดเป็น ร้อยละ 0.68 และ ในพื้นที่ศึกษาเขตสมุทรปราการมีอัตราส่วนจำนวนการมีอยู่อาคารสาธารณูปโภคและสาธารณูปการส่วนต่ำกว่าพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพ ฯ เพียงเล็กน้อยคิดเป็น ร้อยละ 0.49 โดยต่างกันอยู่ 0.19 โดยสภาพการมีอยู่อาคารสาธารณูปโภคและสาธารณูปการในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพ ฯ แสดงให้เห็นถึงการบริการในด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่ดีกว่า ประกอบกับสามารถสังเกตทัศนคติต่อการให้บริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการในหัวข้อต่อไป และ

สามารถแสดงที่ตั้งขอบเขตอิทธิพลระยะรัศมี 300 เมตร ของอาคารสาธณูปโภคและ
สาธณูปการดัง (ภาพที่ 5.26)

ภาพที่ 5.26

แสดงที่ตั้งขอบเขตอิทธิพลของอาคารสาธณูปโภคและสาธณูปการเปรียบเทียบ
ระหว่างพื้นที่ศึกษา ในเขตกรุงเทพ ฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ที่ตั้ง

กรุงเทพฯ

ที่มา: จากการวิเคราะห์ข้อมูลของ สำนักผังเมืองกรุงเทพฯ ฯ, 2545.

และกรมโยธาธิการและผังเมือง, 2545.

(2) ทศนคติต่อการให้บริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่า ผลรวมของสัดส่วนระหว่างความพึงพอใจและไม่พึงพอใจต่อการให้บริการด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาเขตกรุงเทพฯ ฯ มีผลรวมของความพึงพอใจคือ 1,598 ซึ่งมากกว่าความไม่พึงพอใจ คือ 701.5 แสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่พึงพอใจกับการให้บริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการในพื้นที่ศึกษา โดยสิ่งที่ประชาชนพึงพอใจมากที่สุด คือ ความทั่วถึงในการให้บริการไฟฟ้าคิดเป็นร้อยละ 97 รองลงมา คือความทั่วถึงในการให้บริการน้ำประปาคิดเป็นร้อยละ 95.5 อันดับต่อมา คือ คุณภาพในการให้บริการไฟฟ้าคิดเป็นร้อยละ 92.5 สำหรับในส่วนของการให้บริการที่ได้รับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือความรู้สึกลดภัยจากโจรผู้ร้ายซึ่งหมายถึงการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 42.5 และความไม่พึงพอใจคิดเป็นร้อยละ 57.5 ลำดับรองลงมา คือการให้บริการด้านจำนวนจำนวนสถานพยาบาล ของรัฐคิดเป็นความพึงพอใจร้อยละ 50.5 และความไม่พึงพอใจคิดเป็นร้อยละ 49.5 อันดับต่อมา คือ จำนวนสถานที่พักผ่อนหย่อนใจคิดเป็นความพึงพอใจร้อยละ 51.0 และความไม่พึงพอใจคิดเป็นร้อยละ 49 สำหรับพื้นที่ศึกษาเขตสมุทรปราการผลรวมของสัดส่วนระหว่างความพึงพอใจและไม่พึงพอใจต่อการให้บริการด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาเขตสมุทรปราการ มีผลรวมของความพึงพอใจ คือ 1464.9 ซึ่งมากกว่าความไม่พึงพอใจคือ 834.3 แสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่พึงพอใจกับการให้บริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการในพื้นที่ศึกษา โดยสิ่งที่ประชาชนพึงพอใจมากที่สุดคือความทั่วถึงในการให้บริการไฟฟ้าคิดเป็นร้อยละ 96.8 รองลงมาคือความทั่วถึงในการให้บริการน้ำประปาคิดเป็นร้อยละ 91.9 อันดับต่อมา คือ คุณภาพในการให้บริการไฟฟ้าคิดเป็นร้อยละ 90.3

สำหรับในส่วนของการให้บริการที่ได้รับความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ จำนวนสถานที่พักผ่อนหย่อนใจคิดเป็นความพึงพอใจร้อยละ 25.8 และความไม่พึงพอใจคิดเป็นร้อยละ 74.2 อันดับต่อมา คือ คุณภาพสถานที่พักผ่อนหย่อนใจคิดเป็นความพึงพอใจร้อยละ 26.6 และความไม่พึงพอใจคิดเป็นร้อยละ 73.4 ความรู้สึกปลอดภัยจากโจรผู้ร้ายซึ่งหมายถึงการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 35.5 และความไม่พึงพอใจคิดเป็นร้อยละ 64.5 สามารถแสดงรายละเอียดได้ดัง (ตารางที่ 5.28)

ตารางที่ 5.28

ทัศนคติต่อการให้บริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่
ศึกษาในเขตกรุงเทพฯ ฯ กับเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ประเภทการให้บริการ	เขตกรุงเทพฯ ฯ		เขตสมุทรปราการ	
	พอใจ (ร้อยละ)	ไม่พอใจ (ร้อยละ)	พอใจ (ร้อยละ)	ไม่พอใจ (ร้อยละ)
- ความทั่วถึงในการให้บริการไฟฟ้า	97.0	3.0	96.8	3.2
- คุณภาพในการให้บริการไฟฟ้า	92.5	7.5	90.3	9.7
- ความทั่วถึงไฟฟ้าส่องสว่าง	62.0	38.0	74.2	25.8
- คุณภาพไฟฟ้าส่องสว่าง	60.0	40.0	75.8	24.2
- ความทั่วถึงในการให้บริการน้ำประปา	95.5	4.5	91.9	8.1
- คุณภาพในการให้บริการน้ำประปา	87.5	12.5	87.1	12.9
- ความทั่วถึงการให้บริการจัดเก็บขยะ	77.5	22.5	71.8	28.2
- คุณภาพการให้บริการจัดเก็บขยะ	76.0	24.0	67.7	32.3
- คุณภาพระบบระบายน้ำ	70.5	29.5	50.8	49.2
- คุณภาพการให้บริการระบบขนส่ง	64.5	35.5	59.7	40.3
- จำนวนการให้บริการระบบขนส่ง	68.0	32.0	67.7	32.3
- ความทั่วถึงของการให้บริการระบบขนส่ง	66.5	33.5	67.7	32.3
- คุณภาพถนนหนทาง, ตรอก, ซอย	72.5	27.5	71.0	29.0
- การรองรับจำนวนรถยนต์ของถนนหนทาง	59.0	41.0	52.4	47.6
- คุณภาพของทางเดินเท้า	70.5	29.0	40.0	60.0
- จำนวนสถาบันการศึกษาของรัฐ	72.0	28.0	77.4	22.6

- คุณภาพสถาบันการศึกษาของรัฐ	75.0	25.0	64.5	34.7
- จำนวนสถานพยาบาลของรัฐ	50.5	49.5	56.5	43.5
- คุณภาพสถานพยาบาลของรัฐ	57.5	42.5	54.0	46.0
- ความรู้สึกปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย	42.5	57.5	35.5	64.5
- ความรู้สึกปลอดภัยจากเพลิงไหม้	76.5	23.5	59.7	40.3
- จำนวนสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	51.0	49.0	25.8	74.2
- คุณภาพสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	53.5	46.5	26.6	73.4
รวม	1,598	701.5	1464.9	834.3

หมายเหตุ: จากการทำแบบสอบถาม เดือนมีนาคม พ.ศ. 2552

จากตารางที่ 5.28 ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าทัศนคติต่อการให้บริการสาธารณสุขปโภคและสาธารณสุขการในพื้นที่ทั้งสองมีความแตกต่างกัน โดยที่ในพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพ ฯ มีระดับทัศนคติต่อการให้บริการสาธารณสุขปโภคและสาธารณสุขการสูงกว่าแสดงให้เห็นถึงการบริการด้านสาธารณสุขปโภคและสาธารณสุขการที่มีประสิทธิภาพกว่าพื้นที่ศึกษาในเขตสมุทรปราการ โดยดูจากผลรวมของทัศนคติในด้านความพึงพอใจที่ในพื้นที่ศึกษาในเขตกรุงเทพ ฯ มีค่าเท่ากับ 1,598 ส่วนพื้นที่ศึกษาในสมุทรปราการมีค่าเท่ากับ 1464.9 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าอยู่ 133.1